

njemu sve to isto tvrdi i Rački,⁷⁰ a Fisković dopušta također mogućnost, da bi mogli biti iz toga vremena. Neću se upuštati u označivanje starosti i stila tih stupčica, ali pripominjem, da je Radić bio naročiti pobornik teorije o bizantinskom podrijetlu stare hrvatske i dalmatinske umjetnosti u doba narodne dinastije, pa je sve spomenike, za koje je mislio, da potječu iz toga vremena, pripisivao bizantinskom utjecaju. Ta je teorija međutim od mnogih oborena, a poglavito u novije vrijeme zaslužnim radom dra. Ljuba Karmana. U samostanskoj biblioteci čuvaju se dva stara kapitela sa simbolima evanđelista. O njima stoji zapisano u inventaru biblioteke, sastavljenom g. 1925., ovo: »Po sudu don Frana Bulića ove dvije kamene glavice potječu od VIII.—IX. vijeka.« Međutim Fisković o tim kapitelima veli ovo: »Dva kapitela sa evangeoskim simbolima ne potiču, kako se drži, iz VIII. st., već iz XIII.—XIV. st., i pripadaju nizu dvostrukih kapitela, koji se nalaze bačeni pred crkvom, a koje bi trebalo sačuvati. Pri kopanju temelja za neke nove zgrade iza današnje crkvene kapele sv. Križa nađeni su temelji neke malene stare crkve. Povrh toga se sagradila ta nova zgrada, a nacrt je crkvice bio snimljen i nalazi se sada kod franjevac. To bi dakle bila najstarija crkva na Otoku, a oni stupovi, o kojima je pisao Radić, i oni drugi stari kapiteli, mogli bi potjecati od nje.

Često se govori i piše, da je na Otoku bio nekoč benediktinski samostan, i to se sudi po njegovu drugom imenu Badija (tal. *Abbadia*). U sačuvanim dokumentima iz vremena do g. 1420., koje sam ja proučio, nema nigdje o tom ni najmanje spomena, čak se taj otok tada i ne naziva u dokumentima imenom Badija, već drugim imenima.

Prvi se put spominje Otok tek u XIV. vijeku, i to g. 1368. u jednom testamentu. Taj testament donosi Paulini i veli, da je to autentičan dokument izvađen iz korčulanske kancelarije.⁷¹ Tu se ovaj otok naziva *Scoleum sancti Petri*. To ime dolazi i u arhivskim knjigama, te je sigurno, da je dobio ime po nekakvoj crkvi sv. Petra, a to bi mogla biti ona gore spomenuta najstarija crkva. Oporučitelj, korčulanski kanonik Vlaho Ivanović, zdrav tjelesno i duševno veli u tom testamentu, da je on na Otoku sv. Petra sagradio

⁷⁰ Nutarnje stanje Hrvatske prije XII. vijeka (Rad Jug. akademije 116 p. 207).

⁷¹ Paulini: Pogl. XXII.